

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. I-657 12 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 49¹
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
TAP NR. 18-1998; TAIS Nr. 18-12823(2)

2018-11-22 Nr.NV-3088

Vilnius

Įvertinę Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 40 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 49¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) atitiktį Konstitucijai, įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 1 str. 3 d. keičiamo Vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – keičiamas Vartotojų įstatymas) 12 str. 2 d. 5 p. nuostata, nustatanti, kad atliekant kontrolinius pirkimus *tarnybinis pažymėjimas* ir *pavedimas atlikti patikrinimą* turi būti pateikiami iš karto po kontrolinio patikrinimo, derintina su Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ str. 11 d., remiantis kuria kontrolinių pirkimų atveju ūkio subjektui pateikiama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta *sprendimo* atlikti neplaninį patikrinimą *kopija*. Atkreiptinas dėmesys, kad tarnybinio pažymėjimo pateikimo tvarka yra ne įstatymo, o neplaninių patikrinimų taisyklių reguliavimo dalykas.

2. Įstatymo projekto 1 str. 4 d. keičiamo Vartotojų įstatymo 12 str. 2 d. 6 p. nuostata tikslintina šiais aspektais. Pagal Konstitucinio Teismo jurisprudenciją vienas esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinis tikrumas ir teisinis aiškumas, kurie suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus (Konstitucinio Teismo 2013 m. spalio 10 d., 2013 m. gruodžio 16 d. nutarimus). Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte vengtina vertinamojo pobūdžio nuostatų, tokių kaip „didelė žala“, o vartojamų sąvokų turinys („vartotojų kolektyviniai interesai“, „prieglobos paslaugų teikėjai“, tinklo paslaugų teikėjai“) turi būti aiškus ir nedviprasmiškas, pateikiant jų apibrėžimus. Tai ypač svarbu atsižvelgiant dar ir į tai, kad šios nuostatos lemia Įstatymo projektu reguliuojamų pažeidimų turinį bei ratą subjektų, kuriems būtų taikomi Vartotojų teisių apsaugos tarnybos privalomi nurodymai (šiais aspektais įvertintina ir Įstatymo projekto 3 str. keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 1 d.).

Atkreiptinas dėmesys, kad Teisingumo ministerijos derinimo pažymoje pateikiami argumentai dėl *didelės žalos vartotojų kolektyviniams interesams rizikos* sąlygos nustatymo Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) 2017/2394 (toliau – Reglamentas) niekaip nespėdžia nurodytos problemos, nes Reglamento taikymo pradžia – 2020 m. sausio 17 d., o nuorodos į šiame Reglamente aptariamą sąvoką nėra pateikta Įstatymo projekte (be to, sąvokos „žala vartotojų kolektyviniams interesams“ turinys Reglamente siejamas su tarpvalstybiniu žalos aspektu (žr. Reglamento 3 str. 2, 3, 4 ir 14 p.)).

Taip pat, įgyvendinant teisėkūros sistemiškumo principą, reiškiantį, jog normos turi derėti tarpusavyje, bei atsižvelgiant į tai, kad keičiamo Vartotojų įstatymo 12 str. 2 d. 6 p.

nustatytų privalomų nurodymų turinys ne visiškai atitinka jų turinio, nustatyto keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 1 d., kuris ir skirtas būtent privalomų nurodymų reguliavimui, siūlytina keičiamo Vartotojų įstatymo 12 str. 2 d. 6 p., nustatančiame Vartotojų teisių apsaugos tarnybos teises, pateikti nuorodą į 49¹ str. 1 d. reguliuojamus privalomus nurodymus. Šiuo aspektu įvertintina ir keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 7 d., kurioje nurodomas kitoks informacijos apibūdinimas, nei jis pateikiamas keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 1 d.

3. Įstatymo projekto 2 str. 1 d. keičiamo Vartotojų įstatymo 40 str. 1 d. paskutiniojo sakinio reguliavimo, skirto mažareikšmiams pažeidimams, atsisakytina kaip perteklinio, atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo 36⁹ str. Be to, keičiamo Vartotojų įstatymo 40 str. 1 d. antrasis sakinyss dėstytyinas pagal Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo, įsigaliosiančio 2018 m. gruodžio 3 d., tekstą.

4. Įstatymo projekto 2 str. 2 d. keičiamo Vartotojų įstatymo 40 str. 6 d. pakeitimai, kuriais nustatomi didesni baudų dydžiai (tam tikrais atvejais - daugiau nei 10 kartų) pagrįstini Įstatymo projekto Aiškinamajame rašte. Be to, įvertintinas poreikis šias nuostatas papildyti baudomis už privalomų nurodymų, reguliuojamų Įstatymo projekto 3 str. keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str., nevykdymą bei kliudymą Vartotojų teisių apsaugos tarnybai atlikti veiksmus, nurodytus keičiamo Vartotojų įstatymo 12 str. 2 d. 3 p. (atlikti reikalingus patikrinimus vietoje).

5. Siūlytina Įstatymo projekto 3 str. keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 3-5 d. atsisakyti perteklinio žodžio „kalendorines“.

6. Siekiant teisinio aiškumo, keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 5 d. tikslintina, nurodant subjektus, kurie pašalina nustatytus pažeidimus, ir subjektus, kurie atnaujina prieigą prie užblokuoto interneto svetainės domeno vardo, identifikuojančio interneto svetainę. Nuostata dėl prieigos prie *užblokuoto interneto svetainės domeno*, derintina su keičiamo Vartotojų įstatymo 49¹ str. 1 d., kurioje nustatomi privalomi nurodymai pašalinti (panaikinti galimybę pasiekti) *informaciją*, o ne užblokuoti prieigą prie viso interneto domeno vardo.

7. Įstatymo projekto 4 str. 2 d. įvertintina dėl jos suderinamumo su Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d., remiantis kuria *teisės aktai* (tame tarpe ir įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai), keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 d. arba lapkričio 1 d., *tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos*.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė